

دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)

تاریخچه، زمینه های نظری و راهنمای عملی استفاده از پرسشنامه

NEO-PI-R

مؤلفین

کبرا کنعانی

دکتر اصغر آقایی

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان - اصفهان)

دکتر محمد رضا عابدی

(عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان)

۱۳۹۱

سرشناسه	: کنعانی، کبرا، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخچه، زمینه‌های نظری و راهنمای عملی استفاده از پرسشنامه NEO-PI-R مولفین: کبری کنعانی، اصغر آقایی، محمدرضا عابدی.
مشخصات نشر	: خوراسگان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، معاونت پژوهشی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۰ ص.: مصور (بخشی رنگی)، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۱۸۹۶-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: ازمون‌های شخصیت
موضوع	: شخصیت‌سنجی
شناسه افزوده	: آقایی، اصغر، ۱۳۴۰ -
شناسه افزوده	: عابدی، محمدرضا، ۱۳۴۵ -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، معاونت پژوهشی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۲۹۷/۶۹۸/۵BF
رده بندی دیویی	: ۱۵۵/۲۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۵۴۱۸۰

ناشر: معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)

نشانی: اصفهان، خیابان جی، صندوق پستی: ۸۱۵۹۵-۱۵۸

تلفن: ۰۳۱۱-۵۳۵۴۰۰۱-۹، فاکس: ۰۳۱۱-۵۳۵۴۰۰۶، Email: info@khuisf.ac.ir

تاریخچه، زمینه‌های نظری و راهنمای عملی استفاده از پرسشنامه

NEO-PI-R

کبری کنعانی، اصغر آقایی، محمدرضا عابدی

مدیر تولید: فاطمه دادرس - طراحی جلد: شمیم شکرانی

• چاپ و نشر کتکاش • تعداد: ۱۰۰۰ جلد • قیمت چاپ: اول/وزیری

• تعداد صفحات: ۱۷۰ صفحه • تاریخ نشر: ۱۳۹۱

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

© حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۱۸۹۶-۴ ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۱۸۹۶-۴

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: تاریخچه شکل‌گیری پرسشنامه
۱۵	مفهوم شخصیت
۱۷	صفات شخصیتی زبان توصیف شخصیت
۱۹	رویکرد گاف و کتل
۲۰	از رویکرد شاتزده عاملی تا رویکرد پنج عاملی
۲۱	تجدید حیات روان‌شناسی صفات
۲۳	FFT و شخصیت در قالب یک نظام
۲۶	FFT و تجربه سیاسی
۲۷	FFT و مطالعات فرهنگ پذیری
۲۷	FFT و جغرافیای شخصیت
۲۸	ملاحظات اخلاقی
۳۰	FFT و ارزیابی شخصیت
۳۲	FFT در چهار چوب پرسشنامه NEO-PI-R
۳۶	تفسیر ابعاد
۳۸	I) روان رنجوری (N)
۴۱	II) برون گرایی (E)
۴۳	III) تجربه پذیری (O)
۴۵	IV) سازگاری (A)
۴۷	V) مسئولیت پذیری (C)
۴۹	روایی پرسشنامه NEO-PI-R
۵۰	بابایی تست NEO

۵۱	 نسخه های کوتاه از NEO-PI-R
۵۲	 NEO-FFI
۵۳	 NEO-4
۵۵	فصل دوم : کاربردهای تست NEO-PI-R
۵۷	 NEO-PI-R و نابهنجاری های شخصیت
۶۱	 سایکوز و شخصیت براساس NEO-PI-R
۶۲	 NEO-PI-R و خودکشی در بیماران افسرده
۶۴	 NEO-PI-R و طبقه بندی اختلالات شخصیت
۷۲	 گروه خونی و NEO-PI-R
۷۲	 مغز و شخصیت براساس NEO-PI-R
۷۶	 NEO-PI-R و کمال گرایی
۷۸	 رابطه جنسیت و شخصیت با توجه به پنج عامل عمده و انتخاب حرفه
۸۰	 فرسودگی شغلی و NEO-PI-R
۸۱	 خطاهای NEO-PI-R در گزینش شغلی
۸۳	 رابطه عملکردهای شناختی و شخصیت براساس NEO-PI-R
۸۶	 سنجش ابعاد آسیب شناسی شخصیت و NEO-PI-R
۸۹	فصل سوم: NEO-PI-R و سایر آزمون های شخصیت
۹۰	 تحلیل مدل آیزنگ بر اساس مدل پنج عاملی
۹۲	 NEO-PI-R و SSS، PRF، CPI، EPQ
۹۲	 تحلیل مدل زاگرم، آیزنگ و پنج عاملی
۹۳	 تحلیل مدل زاگرم، آیزنگ، صفات دو قطبی گلدبرگ و پنج عاملی
۹۳	 NEO-PI-R و MMPI
۹۴	 NEO-PI-R تست شخصیتی تلگن
۹۴	 NEO-PI-R و پرسشنامه شخصیتی کالیفرنیا
۹۵	 NEO-PI-R تحلیل مدل کامری با NEO-PI-R
۹۶	 NEO-PI-R و رور شاخ

فصل چهارم: کاربرد NEO-PI-R در سایر کشورها.....	۹۹
کاربرد پذیری NEO-PI-R در آفریقای جنوبی.....	۱۰۰
کاربرد پذیری NEO-PI-R در اسپانیا.....	۱۰۰
کاربرد پذیری NEO-PI-R در ایتالیا.....	۱۰۱
NEO-PI-R و سنخ شناسی شغلی در هلند.....	۱۰۲
کاربرد پذیری NEO-PI-R در آلمان.....	۱۰۳
NEO-PI-R در ایران.....	۱۰۳
فصل پنجم: ارائه یک گزارش نمونه از کار با پرسشنامه.....	۱۰۷
شاخص‌های اعتبار.....	۱۰۷
پایه تفسیر.....	۱۰۷
توصیف کلی شخصیت.....	۱۱۱
تفسیر جزئی از رویه‌های NEO-PI-R.....	۱۱۲
گزارش بینش فردی NEO سبک کار.....	۱۱۷
ساختار گزارش.....	۱۲۰
پرسشنامه NEO-PI-R.....	۱۳۱
منابع.....	۱۵۵

مقدمه

روانشناسی شخصیت در چند دهه گذشته در گیر بحثی جالب و مسئله ساز بوده و آن این که کدام یک از مدل های ساختاری به بهترین وجه شخصیت انسان را شرح می دهد. پژوهشها حاکی از یک همگرایی سریع در مورد ساخت شخصیت (زبان و مفهوم شخصیت) در دهه اخیر است. بسیاری از مکاتب مطالعه کننده رفتار انسان در این مورد به توافق رسیده اند که مبانی شخصیت انسان را می توان در قالب چند اصطلاح محدود از صفات یا ویژگی های شخصیتی به بهترین نحو بیان کرد، بر همین اساس روان شناسان صفت در حال حاضر بر روی پنج بعد عمده برای توجیه دامنه ای از تفاوت های صفات که می توان در میان افراد مشاهده کرد اتفاق نظر دارند. اگر چه الگوی پنج عاملی شخصیت در ابتدا برای شرح دامنه نرمال تفاوت های فردی در افراد بزرگسال بوجود آمد اما مطالعات اخیر نشان داد این ابعاد واریانس واقعی افراد شامل آسیب شناسی شخصیت افراد بزرگسال (وایدیگر، ترول، کلارکین، ساندرسن و کاستا¹ ۲۰۰۲) و نوجوانی (دی کلرچ و دی فریوت²، ۲۰۰۳؛ دی فریوت و همکاران، زیر چاپ)، را نیز مشخص می کند.

اساس این الگو تحلیل عوامل است. امروزه الگوهای عاملی در زمینه اختلالات شخصیت توجه روز افزونی را به خود جلب کرده که بخشی از آن به علت مشکلات نشان داده شده و

1-Widiger, Clarkin, Sanderson, Costa

2-De Clercq, and De Fruyt

حمایت تجربی کم از سیستم های طبقه بندی و بخشی به علت وجود مدارک مستدل مبنی بر این که الگوهای عاملی بخش عمده واریانس، در تفاوت های فردی برای آسیب شناسی شخصیتی را موجب می شوند، است (ماروتا، یاماته، لیموری، کاتو و جان^۱، زیر چاپ). همچنین پرسشنامه های این الگو به ویژه NEO-PI-R^۱ در سراسر جهان در بهبود منابع انسانی، روانشناسی صنعتی و سازمانی، مشاوره شغلی و بررسی های بالینی استفاده می شود (موسوپیه^۲، ۲۰۰۵).

تمرکز اصلی این مبحث بر الگوی پنج عاملی شخصیت (FFM)^۳ و طرح آن در قالب پرسشنامه NEO-PI-R است. FFM یک الگوی مرتبه ای از ساختار شخصیت است که صفات را در یک ارتباط تنگاتنگ و ویژه در قالب عبارت های پنج عامل عمده سازماندهی می کند (روان رنجوری، برونگرایی، انعطاف پذیری، سازگاری و مسئولیت پذیری). تئوری پنج عاملی (FFT)^۴ نیز تلاش دارد نتایج تحقیقات مربوط به FFM را در قالب عبارت های جامع سیستم شخصیتی ملموس کند. این تئوری نخستین تلاش برای بهبود محاسبات مربوط به ساخت و تغییر شخصیت و در عین حال روشن کننده سایر تحقیقات بین فرهنگی است، همچنین این الگو با دارا بودن پرسشنامه هایی با اعتبار بالا به عنوان یک الگوی عمومی از ساختار صفات شخصیتی به ارزیابی و تحقیق در مورد شخصیت پرداخته و در سطح سنجش نیز، روش های جدید را برای سنجش شخصیت به وجود آورده است.

1- Maruta, Yamate, Limori, Kato & John

۲ - پرسشنامه پنج عاملی شخصیت کاستا و مک کرای (۱۹۹۲)

3- Mosupye

4 - Five Factor Model

5- Five Factor Teaoory

NEO-PI-R که ۳۰ صفت یا رویه ویژه را می‌سنجد (یعنی ۶ صفت برای هر عامل و فرم‌های کوتاه آن)، گسترده‌ترین ابزار مورد استفاده الگوی پنج عاملی در آمریکا و سایر کشورهای جهان می‌باشد. در بسیاری از کشورها پایایی و اعتبار NEO بطور مستدل نشان داده شده. سازندگان این پرسشنامه مدعی هستند که پایایی بسیار بالایی در مقیاس ابعادی و پایایی قابل قبولی در مقیاسهای رویه ای ۸ سئوالی وجود دارد، البته در مورد کاربرد پذیری عمومی آن در بسیاری از زمینه‌ها مثل زمینه‌های صنعتی و سازمانی هیچ تردیدی وجود ندارد و بسیاری از تحقیقات نیز به این واقعیت اشاره کرده‌اند.

مباحث اصلی این کتاب در پنج فصل ارائه شده و در پایان نیز پرسشنامه همراه با کلید ارائه شده است. با توجه به این که بی‌شائب نیستیم، خرسند خواهیم شد اگر دانشجویان و اساتید ارجمند و تمام عزیزانی که به نحوی با مسائل روانشناسی و مشاوره درگیر هستند و از این کتاب به عنوان منبع استفاده می‌کنند ما را در ارائه بهتر و کامل‌تر این مبحث در آینده حمایت نمایند.

مؤلفین